

TOTBİD - TOTEK

2. TÜRK ORTOPEDİ VE TRAVMATOLOJİ EĞİTİM KURULTAYI

SONUÇ RAPORU

Türk Ortopedi ve Travmatoloji Birliği Derneği (TOTBİD) ve Türk Ortopedi ve Travmatoloji Eğitim Konseyi (TOTEK) tarafından düzenlenen “2. TOTBİD-TOTEK Türk Ortopedi ve Travmatoloji Eğitim Kurultayı” 21 Kasım 2008 tarihinde Ankara’da Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi İbni Sina Hastanesi Hasan Ali Yücel Salonunda gerçekleştirilmiştir. Kurultayın program içeriği ve biçimindeki tüm eksikliklerine karşın, Ortopedi ve Travmatoloji ailesinin önemli bir duyarlılığını dile getirdiğine inanıyoruz. Elbette ki bu tür kurultaylarda, eğitime ilişkin tüm sorunların yeterli kapsam ve derinlikte tartışılmasını ve hemen sonuçlara ulaşılmasını beklememek gerekmektedir. Kurultay, var olan sorunlarımızı gizleyerek ya da görmemezlikten gelerek sürekli erteleyen bir yaklaşıma karşı, bunların nedenlerini sorgulayan, mümkünse ortaklaşa çözüm yolları arayan bir duyarlılığı harekete geçirmeyi amaçlamıştı. Bu amacımıza, tüm diğer eksikliklerimize karşın önemli ölçüde ulaştığımızı söyleyebiliriz. Kurultaylarda ve kongrelerimizde, eğitim sorunlarımızın daha sık dile getirilmesi, tartışılması, ortak sorunlarımızı giderek daha kolay aşabilmemizi sağlayacaktır.

Kurultaya katılım:

Kurultaya toplam 115 bilim insanı (109 Ortopedist, 6 Ortopedi dışı branşlardan) kayıt yaptırmıştır. Bu kurultaya Avrupa Tıp Uzmanları Birliği (UEMS) Ortopedi ve Travmatoloji Bölümü (EBOT) yeni dönem başkanı da davetli konuşmacı olarak katılmıştır. Türk Tabipleri Birliği (TTB) 3, Sağlık Bakanlığı (SB) 1 temsilci ile bu kurultayda yer alırken Yüksek Öğretim Kurulu’ndan (YÖK) herhangi bir temsilci bu kurultayda yer almamıştır. Türkiye’den katılan Ortopedi ve Travmatoloji dalına ait 108 katılımcıdan 65’i Üniversiteden, 37’si SB Eğitim ve Araştırma Hastaneleri’nden (SBEAH), 5’i Özel Hastanelerden ve 1’i SB Eğitim İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde dir. Eğitim kurumlarında çalışan Ortopedi ve Travmatoloji dalına ait katılımcıların görev kadrosu dağılımına bakıldığında Üniversitelerden 35 Profesör, 9 Doçent, 9

Yard. Doçent/Öğretim Görevlisi/Uzman ve 12 Araştırma Görevlisi katılırken, SBEAH'den 14 Şef, 5 Şef Yardımcısı, 10 Başasistan/Uzman ve 7 Asistan katılmıştır. Türkiye'de Ortopedi ve Travmatoloji alanında tıpta uzmanlık eğitimi veren eğitim birimlerinden toplam 52 tanesi bu kurultayda öğretim üyesi ve/veya tıpta uzmanlık öğrencisi düzeyinde temsil edilmiştir. Bir başka açıdan Üniversite Tıp Fakültesi Anabilim Dallarından 31'i, SBEAH Eğitim Kliniklerinden 21'i bu kurultayda temsil edilmiştir. Bunun yanında kurultayın yapıldığı Ankara'da yer alan tüm Üniversitelerin anabilim dalları bu kurultayda temsil edilirken, SBEAH eğitim kliniklerinin az bir bölümünün bu kurultayda hiçbir düzeyde temsil edilmediği dikkati çekmiştir. Gerek ilk kurultaya gerekse ikinci kurultaya eğitim kurumlarında çalışan eğitici ve tıpta uzmanlık öğrencileri ile diğer uzmanların kongreler, sempozyumlar ya da kurslar kadar yeterince ilgi göstermemesi ya Türkiye'de Ortopedi ve Travmatoloji alanında tıpta uzmanlık eğitiminin iyi düzeyde olduğunun ve tartışacak çok fazla bir şey olmadığına ya da eğitici, eğitilenler ve diğer uzmanların eğitim konusunun tartışılmasına uzak ve ilgisiz olduklarının somut göstergelerinden birisi olarak yorumlanabilir. Bu kurultayda yapılan sunumların ve bu rapordaki çıkarımların ışığı altında hangi yorumun daha gerçekçi olduğunu kuşkusuz en doğru şekilde Ortopedi ve Travmatoloji kamuoyu takdir edecektir.

Kurultay programı:

Kurultayda “yeterlik kurullarına ulusal ve uluslararası bakış”, ”tıpta uzmanlık eğitimi sorunları ve çözüm önerileri”, “uzmanlık sırası ve sonrası eğitimde kurslar”, “yeterlik sınavlarının masaya yatırılması”, “yeniden belgelendirme ölçütleri nasıl olmalı” ve “ilk kurultaya göre neredeyiz” başlıkları altında toplam 6 panel düzenlenmiştir.

TOTEK, yeterlik kurulları, Avrupa'da durum:

Tıpta yeterlik kurulları uzmanlık öncesi ve sonrası eğitim konusunda yaptırımları olan değil, yol göstericilik görevi olan oluşumlardır. Türkiye'de yeterlik kurulları ile ilk çalışmalar 1990'lı yıllarda başlamıştır. European Board of Orthopaedics and Traumatology (EBOT) ve TOTEK ilişkileri ise 2002 yılında resmen başlamıştır. Bu 6 yılda EBOT başkanları birinci ve ikinci eğitim kurultaylarına katılmış, ülkemiz EBOT karar mekanizmalarında ve alt komisyonlarında etkin rol oynamaya başlamıştır. EBOT çekirdek eğitim programı ülkemize adapte edilerek kullanıma geçmiş, Avrupa STE kredilendirme sistemi ülkemizde de kullanılmaya başlamıştır. Türk

Ortopedistler 2006 yılından itibaren EBOT yeterlik sınavlarına hem aday, hem de sınav yapıcı olarak girmeye başlamış ve toplam 6 Türk Ortopedist EBOT yeterlik belgesini almıştır. Akreditasyon ve çalışma saatleri konusunda EBOT/UEMS ölçütleri doğrultusunda çalışmalar yapılmıştır. Ülkemizde tıpta uzmanlık eğitimi konusunda yönetmelik çalışmaları süregelmektedir ve bu yönetmeliğin tıpta uzmanlık eğitiminde belli bir standardizasyon sağlanması açısından önemi olduğu açıktır. Avrupa Birliği müzakere sürecinde özellikle UEMS çatısı altındaki uzmanlık dernekleri ile TTB, YÖK ve Sağlık Bakanlığı'nın yakın işbirliği içinde çalışmasının önemi son yıllarda giderek ortaya çıkmıştır ve bu harmonizasyonun bu süreçte de son derece önemli olduğu düşünülmektedir. Ülkemizde çalışma ve etkinlikleriyle tıpta yeterlik kurullarının öncülerinden birisi olan TOTEK belirtilen kurumlar arası işbirliğinin ve harmonizasyonun önemini başından beri savunmaktadır.

Uzmanlık eğitimi sorunları:

Tıpta uzmanlık eğitiminin son derece önemli bir parçası olan çekirdek eğitim programı anketi çalışmasına Türkiye'de eğitim veren kurumlardan %40'ı katılmıştır. Bu yanıtlama düzeyindeki yetersizlik iki nedene bağlanmıştır. Birincisi eğitim birimi sorumlularının ellerine gelen bu anketi tıpta uzmanlık öğrencilerine çeşitli nedenlerle iletmemesidir. İkincisi ise anketin sorumlularca iletilmediği halde tıpta uzmanlık öğrencilerinin buna yeterince ilgi göstermemesidir. Ancak her iki durumun da kabul edilemez olduğu açıktır. Ankete yanıt veren kurumlarda asistan karnesi uygulamasının yaklaşık 2/3 oranında gerçekleştiği görülmektedir. Ancak çekirdek eğitim programından ankete katılan tıpta uzmanlık öğrencilerinin yarısından fazlasının haberinin olmaması ve çekirdek eğitim programının ankete katılan kurumların ancak yaklaşık üçte birinde uygulanıyor olması düşündürücüdür. Çekirdek eğitim programı ve asistan karnesi uygulamasının hala sınırlı düzeyde olmasının en önemli nedeni eğitici konumunda olanların bu konulara hala gereken önemi vermemesinden kaynaklanmaktadır. Bunun yanında 2002-2007 yılları arasında 3 kez yapılan TOTEK eğitim kurumları anketi sonuçları ile bu anketin sonuçları büyük benzerlikler göstermektedir ve tıpta uzmanlık öğrencisi eğitimi hala standart ve yeterli düzeyde değildir. Özellikle travmatik ve ortopedik omurga cerrahisi ve mikro-cerrahi konularında eğitimin son derece yetersiz olduğu görülmektedir. Bu anket sonuçlarına göre kurumlar arası işbirliği en akla yatkın çözüm olarak görülsün ve TOTEK tarafından 6 yıldır yapılan anket sonuçlarında ısrarla dile getirilip önerilse de kurumların bu işbirliği konusunda henüz çok istekli olmadıkları

görülmektedir. Ancak bu işbirliği kurumlar arası tıpta uzmanlık öğrencilerinin geçici rotasyonu ile değil kurumlar arası ortak eğitim programlarının uygulanması (afiliasyon) ile etkin bir hale getirilebilir. Son anketle birlikte TOTEK tarafından 6 yıldır ortaya konan eğitim verileri, eğitimcilerin ne yazık ki hala gereken mesajları alamadığını göstermiştir ve bu yüzden tıpta uzmanlık öğrencilerinin standardın altındaki eğitimleri süregelmektedir. Bunun yanında çekirdek eğitim programı ile ilgili tartışmaların yalnızca eğitim kurultayı ile sınırlı kalmaması, bunun yanında başta kongreler olmak üzere diğer etkinliklerde de ele alınması yararlı olacaktır.

Tıpta uzmanlık öğrencileri açısından özellikle Vakıf Üniversitelerinde çalışanların sorunlarının gerek maddi gerekse özlük hakları açısından çok daha fazla olduğu görülmektedir. Tıpta uzmanlık öğrencileri arasında önemli bir ücret dengesizliği vardır. Birincil olarak Vakıf Üniversitesi, sonrasında ise Devlet Üniversitelerinde çalışanlar maddi açıdan mağdur durumdadırlar ve bakanlık eğitim hastanelerindeki arkadaşlarından farklı olarak, performans sistemi yokluğundan çalışmalarının karşılığını alamamaktadırlar. Bu açıdan kurumlar arasındaki ücret eşitsizliğinin giderilmesi gerekmektedir. Bunun yanında tüm tıpta uzmanlık öğrencilerinin ortak yakınmaları; haftada 80 saati aşabilen aşırı çalışma yükü (özellikle birincil olarak kendi sorumlulukları olmayan bürokratik işlerin yoğunluğu), eğitimcilerin tıpta uzmanlık öğrencilerinin eğitimlerine kadro yetersizliği ya da eğitim dışındaki işlerinin yoğunluğu nedeniyle yeterli önem ve zamanı vermemeleri ve hakları olan gerek teorik, gerekse pratik olarak standart ve yeterli bir eğitim alamamalarıdır. Bunun yanında üniversite hastanelerindeki eğitim niteliğindeki gerileme dikkat çekicidir. İlk kurultay sonuç raporunda da tıpta uzmanlık öğrencilerinin yine aynı yakınmalarının olduğu, ancak ne yazık ki geçen 2 yılda bunların çözüme kavuşturulması için yeterli çabanın gösterilemediği görülmektedir. Eğitimciler açısından yeterli fiziki alt yapı, hasta çeşitliliği, eğitimcilerin en az hizmet kadar eğitime de yeterli zamanı ayırması, süreli eğitici atamaları ve eğitimcilerin akademik olarak etkin denetlenmeleri sorunların çözümü için önerilmektedir. Bunun yanında eğitimcilerin eğitimi ve eğitimcilerin belli bir akademik standardizasyonda olması da eğitimin niteliği açısından son derece önemlidir. Sonuçta tıpta uzmanlık eğitimi sorunlarının çok nedenli olarak ortaya çıktığı, ancak bu sorunların oluşmasında en az katkısı olan kesimin iyi bir eğitim alması gereken tıpta uzmanlık öğrencileri, en büyük sorumlunun ise onlara nitelikli ve standart bir eğitim vermekle yükümlü olan eğitim kadrosu olduğu açıkça görülmektedir. İster üniversite ister bakanlık olsun, adı eğitim kurumu olan bir yerde profesör, doçent, şef, şef yardımcısı gibi son derece önemli eğitici kadrolara atanıp

Çalışanların birincil görevinin eğitim olduğu gerçeği hiçbir gerekçenin arkasına sığınarak göz arđ edilmemelidir.

Uzmanlık eğitiminde kursların yeri:

Temel Bilimler ve Araştırma Okulu her yıl düzenli olarak yapılan ve düzenlenmesinde doğrudan TOTEK'nin yer aldığı eğitim kursudur. TOTEK'nin içeriğini akredite ettiği ve desteklediği çekirdek eğitim programına yönelik temel eğitim kursları ise alt dal branş şube ve dernekleri tarafından düzenlenen 0-6 ay arası GKD ve PEV tanı ve tedavisi kursu, temel omurga kursu, temel ortopedik travma kursu, temel artroplastisi kursu, temel ayak ve ayakbileği cerrahisi kursu, temel diz artroskopisi kursu, temel ayakbileği artroskopisi kursu, temel İlizarov kursu, temel ortopedik onkoloji kursu ve omuz dirsek cerrahisi çekirdek müfredat eğitim kursudur. Günümüze dek bu başlıklar altında toplam 71 kurs düzenlenmiş, ortalama 58 kursiyer ve 20 eğitmen bu kurslara katılmış ve ortalama kayıt creti 220 YTL olarak belirlenmiştir. Bu kursların kuvvetli yönleri; güncel bilgilerin st düzey ve gerekirse yabancı eğiticiler tarafından ele alınması, interaktif eğitim ortamı sağlanması, canlı ameliyat, kadavra ve maket çalışmalarına yer verilmesi olarak özetlenebilir. Zayıf yönleri ise; katılım ücretlerinin ykseklideği, mekan sorunu, tartışmaların yetersiz olması ve kursiyer sayısının fazla, pratik uygulamaların ise az olması olarak özetlenebilir. Bu kurslar bir bütün olarak ele alındığında, Ortopedi ve Travmatoloji eğitimine önemli katkılarının olduğu görülmektedir. Bu temel kursların tümüne katılımın TOTBİD tarafından sağlanacak finans kaynaklarıyla ücretsiz olması, tıpta uzmanlık ğrencilerinin 5 yıllık eğitimleri boyunca bu kursları tamamlamadan uzmanlık sınavına alınmamaları, kursların çekirdek eğitim programının tümünü kapsamaması, kurs mekanlarının oteller yerine eğitim kurumları olması ve tüm bölgelerden katılımcılara hitap edecek şekilde yerlerin belirlenmesi, yerli eğiticilerde TOTEK yeterlik belgesi aranması, pratik uygulamaların daha fazla olması ve klinik kurslara katılım için temel bilimler ve araştırma kursuna katılım n şartının konması kurslarda belli bir standardizasyonun sağlanması açısından öneriler olarak ortaya konabilir.

Yeterlik (board) sınavları:

Ülkemizde yeterlik sınavı gerçekleştiren 23 tıpta uzmanlık yeterlik kurulu vardır ve bunlardan birisi de TOTEK'dir. Yeterlik sınavlarıyla ilgili değişik sorunlar vardır ve bunlar, sınavla ilgili sorunlar, katılım ve katılımcılarla ilgili sorunlar, sınav rehberi ile ilgili sorunlar, soru hazırlama ve toplama süreci ile ilgili sorunlar ve sınav sonrası sorunlar alt başlıkları altında toplanmaktadır.

Ancak tüm çabalara karşın, yeterlik sınavlarına gerekli ilgi yeterince oluşturulamamış ve alınan yeterlik belgeleri, uzman hekimlere saygınlık sağlaması dışında somut bir avantaj sağlayamamıştır. TOTBİD-TOTEK tarafından önerilen akademik yükseltme ölçütleri içinde yer alan yeterlik sınavının geçilmesi zorunluluğu ne yazık ki değerlendirme jürilerince hala tam anlamıyla benimsenememiştir ve jüri üyelerinin bir bölümünün, bu ölçütleri göz ardı ederek karar verdiği ya da vermek zorunda kaldığı görülmektedir. Bu sürecin böyle sürmesi halinde sınavın cazibesini yitirmesi olasılığı vardır. Yeterlik sınavlarının gerek YÖK gerekse Sağlık Bakanlığı tarafından tanınmaları önemli bir çözüm seçeneği olarak değerlendirilmelidir. Bunun yanında yeterlik sınavının hekimlerin niteliksel olarak iyi olup olmadığını ne ölçüde tanımladığı bir tartışma konusu olarak irdelenebilir. Ancak yeterlik belgesi olanların tıbbi hizmetlerindeki niteliğin daha yüksek olduğu bazı bilimsel çalışmalarla gösterilmiştir. Tüm bunlar düşünüldüğünde TOTBİD-TOTEK yeterlik sınavının teorik ve pratik bilgiyi standart olarak ölçebilen tek sınav olarak elimizde olduğu ve bunun sürekliliğinin korunması gerçeği ortadadır. TOTBİD-TOTEK yeterlik sınavı, gereken iyileştirmeler sonrası daha yüksek katılım oranlarıyla mesleki gelişim ve niteliğe önemli katkıda bulunan nesnel bir öze yönelik denetim yöntemi olarak görülmeli ve Türk Ortopedi ve Travmatoloji ailesinin gücünü artıracak ve günümüzde yaşadığımız sorunların çözümüne katkıda bulunacak önemli bir araç olarak kabul edilmelidir. Yeterlik belgesi olanların yeniden belgelendirilmesi ise 10 yıl içinde topladıkları sürekli tıp eğitimi kredileri ya da yeniden sınava girerek yapılmalıdır. Bu amaçla TOTEK'in hazırlamış olduğu yeniden belgelendirme ölçütleri 2008 yılı başında TOTBİD ve TOTEK yönetim kurullarınca kabul görmüştür. Bununla birlikte yeniden belgelendirme açısından tüm yeterlik kurullarının üzerinde asgari müşterekte uzlaşacağı bir yönerge taslağının hazırlanması faydalı olacaktır.

İlk kurultaydan bugüne yapılanlar-yapılamayanlar:

İlk kurultaydan günümüze göre yapılabilenler çekirdek eğitim programı ve asistan karnesinin yaşama geçirilmesi, uzaktan eğitim etkinlikleri, temel eğitim kursu etkinlikleri, araştırma projelerinin desteklenmesinin sürdürülmesi, akademik yükseltme ölçütleri üzerinde yeni çalışmaların yapılması, yeniden belgelendirme ölçütlerinin belirlenmesi, online kütüphane hizmetlerinin yaşama geçirilmesi, EBOT ile ilişkilerin geliştirilmesi, TOTEK asistan temsilciliğinin yeniden yaşama geçirilmesi, asistan sınavı üzerinde çalışmalar, yeterlik sınavlarının sürdürülmesi ve eğitim kurumlarının ziyareti konusunda çalışmalar olarak

özetlenebilir. İlk kurultaydan bu yana yapılamayanlar ise eğitimcilerin eğitimi ve klinik bilgi yenileme kurslarının düzenlenememesi olarak özetlenebilir.

Bir diğer konu ise ilk kurultayda olduğu gibi ikinci kurultayda da 1 günlük bir sürenin eğitim sorunlarının tartışılması için yeterli olmadığı görülmesidir. 3. kurultayın 1.5-2 günlük bir süreçte yapılmasının daha yararlı olacağı artık ortaya net olarak çıkmıştır.

ÇIKARIMLAR

1. Kurultaydaki katılımcı sayısı bir önceki kurultayla hemen hemen aynıdır ve bu kurultay Türk Ortopedi ve Travmatoloji ailesinin yaklaşık %4'nün ilgisini çekebilmiştir. Üniversitelerden katılan Profesör ve SBEAH'den katılan şeflerin sayısında ilk kurultaya göre bir artış gözlenirken, tıpta uzmanlık öğrencilerinin sayısında ilk kurultaya göre yarı yarıya azalma dikkat çekicidir. Bir sonraki kurultayda eğitimcilerin, eğitilenlerin kurultaya katılımını daha ciddi şekilde teşvik etmeleri gerekmektedir. Bunun yanında ilk iki kurultaya hemen hemen hiç ilgi göstermeyen Devlet ve Özel Hastanelerde çalışan uzmanların bir sonraki kurultaya daha etkin katılımları teşvik edilmelidir.
2. Tıpta uzmanlık öncesi ve sonrası eğitim sürecinde tıpta uzmanlık yeterlik kurullarının önemi ve gerekliliği artık açıkça görülmektedir. Günümüz koşullarında tıpta uzmanlık eğitiminin standardizasyonu ve niteliğinin yükseltilmesi için TTB, YÖK, Sağlık Bakanlığı ve tıpta uzmanlık dernekleri ve bu derneklerin yeterlik kurullarının yakın işbirliği içinde çalışması son derece önemlidir.
3. Türkiye'de Ortopedi ve Travmatoloji alanında henüz hiçbir eğitim birimi tam anlamıyla standart ve üstün nitelikli bir tıpta uzmanlık eğitimi verememektedir. Çekirdek eğitim programı ve asistan karnesi uygulaması henüz ülke çapında yaygınlaşmamıştır. Eğitim kurumu sorumlularının (anabilim dalı başkanları ve klinik şefleri) bu uygulamaların yaygınlaşması konusunda en az TOTBİD ve TOTEK kadar etkin çaba göstermesi gerekmektedir. Bu süreci desteklemek anlamında TOTBİD ve TOTEK tarafından belirlenecek ölçütler çerçevesinde gönüllü kurum ziyaretlerinin de bir an önce başlatılması gerekmektedir.
4. Tıpta uzmanlık öğrencilerinin sorunları son derece önemli düzeydedir. Vakıf Üniversitelerinde çalışanların önemli özlük hakkı sorunları, Devlet ve Vakıf Üniversitelerde

çalışanların ise ciddi maddi sorunları olduğu görülmektedir. Tüm tıpta uzmanlık öğrencilerinin ortak sorunları ise haftada 80 saati aşan ve bir bölümü bürokratik olan aşırı iş yükü ve eğitim sorumlularının tıpta uzmanlık öğrencilerinin eğitime çeşitli nedenlerle yeterli ilgiyi göstermemesi sonucunda nitelikli ve standart bir eğitim alamamalarıdır. Tıpta uzmanlık öğrencilerinin gerek maddi (üniversitelerde çalışanlar için) gerekse eğitim sorunlarının (tümü için) çözümüne yönelik somut adımların hala atılamamış olması dikkat çekicidir.

5. Uzmanlık öncesi ve sonrası temel ve ileri kurslar eğitim niteliğinin artırılması ve belli bir standardizasyonun sağlanması açısından bugüne dek son derece önemli işlev görmüşlerdir. Bu kursların özellikle çekirdek eğitim programının tümünü kapsayacak şekilde geliştirilerek sürdürülmesi ve dernek ve şubelerce elde edilen maddi kaynakların öncelikle temel kurslara aktarılması gereklidir.
6. TOTBİD-TOTEK yeterlik sınavı teorik ve pratik bilgiyi standart olarak ölçebilen bir sınavdır ve bu sınavın sürekliliğinin mutlaka korunması gereklidir. TOTBİD-TOTEK yeterlik sınavı, Türk Ortopedi ve Travmatoloji ailesinin gücünü arttıran ve günümüzde yaşadığımız eğitim ve standardizasyon sorunlarının çözümüne önemli ölçülerde katkıda bulunan bir araç olarak görülmelidir.
7. Yeniden belgelendirme önemli bir süreçtir. Ancak yeniden belgelendirmenin nasıl olacağı konusunda evrensel bir görüş birliği yoktur. Yeterlik kurullarının gerekli yönerge taslaklarını bir an önce uygulamaya geçirmesi gerekmektedir.
8. İlk iki kurultaydaki konuşma ve tartışma süreleri de göz önünde bulundurularak bir sonraki eğitim kurultayının bir günle sınırlı kalmaması ve tıpta uzmanlık öncesi ve sonrası eğitim sorunlarının tartışılmasının yalnızca 2 yılda bir yapılan eğitim kurultayları içine sığdırılmaması gereklidir.
9. İlk kurultay sonuç raporunda da dile getirildiği üzere, bu kurultaydan elde edilen çıkarımlar yalnızca kağıt üzerinde bir rapor olarak kalmamalı, burada saptanan sorunların düzeltilmesi, yapılan düzeltmelerin uygulanması ve denetlenmesi başta TOTBİD ve TOTEK olmak üzere tüm sorumlular tarafından titizlikle yapılmalıdır.

Bu kurultayın Türk Ortopedi ve Travmatoloji ailesinin tıpta uzmanlık öncesi ve sonrası eğitim sorunlarının çözümüne bir nebze de olsa katkıda bulunduğunu umuyor, bu kurultayın

gerçekleşmesinde katkıda bulunan herkese, tüm katılımcılara teşekkürlerimizi sunuyor ve 2010 yılında yapılacak olan 3. kurultayda yeniden görüşmeyi diliyoruz.

TOTEK YÖNETİM KURULU